

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Quæstio II. De Baptismo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

bitualis, quam actualis Auctor, & solus Deus potest remittere peccata: ergo solus Deus potest instituere signa sensibilia, quæ ex opere operato gratiam conferant, aut peccata remittant. Potest quidem id Ecclesia per potestatem sibi factam a Christo; sed de hac potestate, ut diximus, non constat.

VIII. Dico secundo; quædam Sacramentalia vim habent remittendi venialia per modum impetrationis; Verbi gratia, aqua lustralis, & omnia, quæ benedicuntur ab Ecclesia, adjunctis orationibus petentibus aliquem effectum, possunt remittere venialia per hoc, quod Ecclesia illis orationibus impetret nobis contritionem, aut amorem Dei, aut alium pium motum, quo venialia remittantur. Alia vero Sacramentalia, cum quibus non adjunguntur Ecclesie preces, ut Tonsio pectoris, Oratio dominica, Confessio generalis, &c. vim habent remittendi venialia ex eo solum, quod excitent in nobis memoriam, & consequenter detestationem venialium, unde per talem detestationem remittun-

tur. Præterquam quod recitando; verbi gratia, Orationem dominicam possumus a Deo impetrare detestationem venialium, & sic eorum remissionem. Notandum tamen, talem effectum non esse infallibilem, quia non fundatur in ulla promissione Dei, sed in communi lege, & efficacia orationis, quæ non semper habet effectum, nisi sub circumstantiis a Deo prædefinitis.

Neque dicas, quod si hoc esset verum, tam Oratio Dominica, quam, verbi gratia, Salutatio angelica esset sacramentale; utraque enim oratio excitat memoriam peccatorum, & sic detestationem; & utraque potest impetrare remissionem venialium.

Nam respondeo, magis id tribui Orationi Dominicæ, quia cum instituta sit a Christo Domino, in quo sunt omnes thesauri Sapientiæ, & scientia Dei, ex natura sua facilius habet parere tales effectus; sic facilius tonsio pectoris, verbi gratia, quam genuflexio natura sua excitat memoriam, & dolorem peccatorum, ut constat experientia.

Q U Æ S T I O II.

De Baptismo.

AD Sacramenta in particulari descendimus: & Primo agimus de Baptismo, qui janua Sacramentorum est; quærentes primo, quid, & quotuplex sit? Secundo, quæ sit ejus necessitas, & quando fuerit institutus? Tertio quænam ejus materia? Quarto, quænam forma? Quinto, de Ministro: Sexto de subjecto: Septimo de Effectibus Baptismi, & ritibus in eo observandis.

ARTICULUS I.

Quid, & quotuplex sit Baptismus?

- I. Diversimode Baptismus appellatur, ac definitur.
- II. Baptismi Sacramentum est unicum,

licet triplex sit Baptismus.

III. Cur Baptismus sanguinis non sit Sacramentum?

IV. Num in adulto peccatore ad Martyrium prærequiratur Contritio, an sufficiat attritio ad deletionem culparum?

V.

V. Ad Baptismum fluminis in adulto requiritur intentio saltem habitualis, scelus vero ad Baptismum sanguinis.

VI. Martyrium probabiliter effectus suos ex opere operato confert, dum vulnus lethale recipitur.

I. **B**aptismus est vox græca, quæ significat ablutionem, seu immersionem in aquam: Id enim solebat fieri olim ad representandam Christi sepulchram, in qua nos resurreximus, juxta illud ad Colof. 1. *Consepulti ei per Baptismum*. Vocaturque apud Patres Lavacrum, & Regeneratio (per quam scilicet ex filio diaboli homo fit filius Dei) Circumcisio non manufacta, Donum, seu Gratia; quia in eo datur plenissime peccatorum, & poenarum remissio ex mera Dei gratia. Dicitur etiam illuminatio, quia in Baptismo infunditur habitus fidei, quo illuminamur: & antonomastice dicitur Signaculum ratione Characteris; quæ omnia spectant ad quid nominis.

Definitur autem Baptismus tam a D. Th. per materiam, & formam, quod sit *Corporis ablutio sub prescripta forma verborum*: quam a Catechismo Romano per genus, & differentiam, quod sit *Sacramentum regenerationis per lavacrum aque in verbo vite*. Potest autem per omnes causas definiri, quod sit *Sacramentum emundativum, & configurativum Christi, consistens in ablutione aque, & certa forma verborum prolata ab ablente cum debita intentione*; Ubi explicatur causa finalis per *ly perfecte emundativum, & configurativum*: deinde explicatur causa materialis, ac formalis, ac demum efficiens.

II. Porro si loquamur de Baptismo proprie dicto, qui sit Sacramentum, non est nisi unicus, ut habetur ad Ephes. 4. *Unus Dominus, una fides, unum Baptisma*. Verum minus pro-

prie sumptus est triplex, fluminis, fluminis, & sanguinis, juxta illud Jo: 5. *Tres sunt qui testimonium dant in terra, Spiritus, aqua, & sanguis*. Baptismus fluminis est Baptismus Sacramentalis factus in aqua naturali: Baptismus fluminis est perfecta ad Deum conversio includens in voto Baptismum fluminis, & illius vicem supplens, ex Trid. sess. 14. cap. 4 non tamen quoad omnes effectus, sed solum quoad remissionem culpæ; cum non imprimat characterem, nec tollat de se omnem reatum pœnæ, neque reddat hominem aliorum Sacramentorum capacem: Dicitur etiam Baptismus fluminis, quia fit per impulsus Spiritus sancti, qui flamen nuncupatur: Demum Baptismus Sanguinis est sanguinis effusio pro fide, seu mors pro Christi fide, ac pro vera virtute tolerata, de qua dixit Christus Dominus filiis Zebedæi Marci 11. *Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum, & Baptismo, quo ego baptizor, baptizari?* Hic baptismus vires etiam baptismi fluminis gerit, quippe qui reatum omnem culpæ simul, ac pœnæ delet, non tamen imprimat characterem; Et sicut baptismus fluminis prodest infantibus, ita etiam martyrium, ut patet in Sanctis Innocentibus, quos Ecclesia ut veros martyres colit: Martyr autem græce idem est, ac Testis, quia sua morte confirmat fidei veritatem.

III. Rogabis primo; cum martyrium ex opere operato remittat culpam, & pœnam, & sanctificet etiam infantes, cur non est appellandum Sacramentum?

Respondeo, quia Sacramentum debet esse signum consistens in actione aliqua facta nomine Christi: Unde quando Judas, verbi gratia, baptizat, Christus est, qui principaliter baptizat, & Judas venit ut Christi Minister; at martyrium non est signum

con-

consistens in actione facta a Ministro, sed ab inimico Christi, cum sit actio facta a Tyranno: Præterea Martyrium sanctificat, in quantum passio est, Sacramentum vero, in quantum est actio: Denique Sacramentum est cæremonia sacra instituta ad Dei cultum; martyrium est actio prava in Dei odium; quamvis ex parte martyris sit actus fortitudinis; & ideo martyrium non est Sacramentum. Sicuti nec fuit Sacramentum Baptismus Joannis, cum non fuerit cæremonia permanens, nec institutus ad sanctificandos homines, sed tantum ut præpararentur homines ad Christi adventum; nec erat in præcepto, sed solum in consilio tempore prædicationis Joannis. Pariter non erat irreiterabilis, nec gratiam conferebat ex opere operato, aut characterem.

IV. Gravis est difficultas, Utrum ad hoc, ut martyrium ex opere operato effectus suos in peccatore producat, prærequiratur contritio, vel dilectio Dei super omnia, an satis sit solum attritio, quæ est dispositio sufficiens ad Baptismum? Siquidem sine ulla retractatione peccatum actuale non remitti in præsentis ordine, certum est; cum doceat Trident. sess. 17. cap. 1. *Pœnitentiam omni tempore necessariam fuisse ad remissionem peccatorum: Equum enim est, ut is, qui propria voluntate se ad peccatum convertit, terga vertens Deo, propria etiam voluntate ad Deum se convertat.* Ex eo autem quod martyri promittatur vita æterna a Christo Domino dicente, *Qui me confitebitur coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo,* non sequitur, quod sine retractatione peccatum actuale Martyri remittatur; nam etiam Baptismo promittitur vita æterna, cum dicatur, *Qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit:* & tamen non remittitur per baptismum peccatum actuale, nisi homo præpa-

ret se ad illum per attritionem. Ex quo sequitur, quod Deus vel non permittat, ut communiter docent, quod peccator aliquis mortem pro fide, vel vera virtute subeat, ubi peccata præterita non retractavit; vel si hoc permitteret, deberet martyr ob peccatum non retractatum damnari. Neque enim velle martyrium subire propter virtutem importat necessario dilectionem Dei super omnia: Nam potest aliquis velle potius mori, quam novum peccatum committere propter metum inferni, aut propter spem gloriæ, in quo casu non habetur dilectio Dei super omnia.

Ad gravem hanc difficultatem respondent quidam cum Vasq., prærequiri ad martyrium in peccatore contritionem, vel dilectionem Dei super omnia. Communius tamen docent satis esse attritionem; sicut satis est ad Sacramentum Baptismi; aliter salus non tribueretur martyrio, sed dilectioni Dei, nec martyrium bene diceretur supplere vices Baptismi; Quamvis enim deleteret omnem reatum peccati, sicut Baptismus, at non haberet præcipuum effectum Baptismi, qui est delictio culpæ: Necessarium tamen est, ut is conetur ad contritionem, & confessionem præmittat, si possit, cum non debeat exponere animam suam periculo æternæ damnationis, sequendo hanc opinionem probabilem, omissa tutiore.

Neque dicas, Apostolum 1. ad Corinth. 13. dicere: *Si tradidero corpus meum, ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest:* ergo martyrium sine charitate non sufficit ad vitam æternam.

Nam Apostolus non dicit, charitatem ante martyrium præhabendam esse: Satis enim est, si per martyrium, posita attritione, gratia, seu charitas conferatur: Si autem attritio non præcedat, tamquam dispositio tollens o-

bi-

bicem gratiæ; certe martyrium nihil prodest, ut diximus. Præterquamquod verba illa Apostoli possunt sumi, ut advertit Platelius, non negative, sed contrarie, ut sensus sit, quod effusio sanguinis pro Christo sine charitate, hoc est cum odio proximi, nihil prodest.

V. Rogabis secundo, An eadem intentio suscipiendi martyrium requiratur, quæ requiritur ad suscipiendum Baptismum?

Respondeo, infantes eodem modo esse capaces tam Baptismi, quam martyrii sine ullo actu positivo: at adulti, ut suscipere possint Baptismum, debent expresse illum aliquando voluisse suscipere actu positivo, & talem actum non retractasse; (in quo consistit habitualis intentio) Contra vero, ut sint capaces martyrii, non debent illud prius actu positivo desiderasse; quare qui nunquam cogitavit de martyrio, si dormiens occidatur a tyranno propter fidem, est vere martyr, cum vere perdat animam suam propter Christum; nec martyrium consistat in ulla actione, sed solum in passione. Ratio disparitatis est, quia Baptismus fluminis ideo requirit positivam acceptionem in adultis, quia inducit novum statum, novamque obligationem, quæ libere suscipi debet ab homine libero: At Baptismus sanguinis non inducit novum statum, aut obligationem, sed solum novum præmium, quod Deus liberalissime confert morienti propter ipsum; si enim tale præmium sine ullo prævio actu datur infantibus infectis culpa originali, a fortiori dari debet adultis existentibus in gratia, atque adeo habentibus majorem dignitatem ad præmium. Adde, quod adultus justus interpretative refert ad Deum quicquid mali sustinnerit, quæ intentio interpretativa videtur sufficientissima. Verum quidem est, quod si

dormiens sit in statu peccati mortalis, dum in odium fidei occiditur a Tyranno, gratiam, quæ causatur a baptismo sanguinis, non recipiat, sicut nec recipit gratiam, quæ causatur a baptismo fluminis, qui in statu peccati mortalis baptizatur. At communissime docent, Deum in præsentī providentia non permittere ut in odium fidei peccator occidatur, antequam peccatum retractet saltem per Attritionem supernaturalem.

VI. Rogabis tertio, quandonam martyrium producat effectus suos ex opere operato, in instanti ne mortis, an in instanti, quo recipitur vulnus lethale?

Respondeo, probabile esse, quod docet Suar. tom. 3. disp. 29. sect. 3. Bonac., Henr. contra Cajet., & Conink quæst. 65. num. 159., conferre, quando martyr suscipit lethalem cruciatum, non vero quando moritur; unde non privatur fructu martyrii, qui recepto tali cruciatu miraculose a Deo liberatur; sicut liberatus fuit D. Joannes in dolium ferventis olei immisus, necnon Beatissima Virgo stans juxta crucem, tanquam Martyrum Regina: Ratio doctrinæ est, quia qui subiens mortis cruciatus a morte miraculose liberatur, dicitur mortuus in causa: ergo par est, ut tunc recipiat effectum martyrii, videlicet uberriam gratiam, relaxationem totius pænæ, & laureolam, idest præmium quoddam accidentale, quod martyribus tribuitur, consistens in quibusdam insignibus, & decoribus cicatricum, & in quodam gaudio accidentali; ut videre est apud D. Th. 3. part. quæst. 90. art. 7. Utrum autem post acceptos fructus martyrii maneat confirmatus in gratia, ita ut infallibiliter non sit amplius peccaturus? Putant Suar., & Bonac. valde probabile esse, utpote valde consentaneum divinæ providentiæ, quod Deus illum confir-

firmet, ne gloriam sit amisurus. Probabile etiam est, ante adventum Christi Domini privilegium martyrij extitisse, cum Machabæi in numerum martyrum referantur.

ARTICULUS II.

De Institutione, & necessitate Baptismi.

- I. Baptismus probabiliter ante Christi passionem institutus fuit.
- II. Est necessarius, tum necessitate medii saltem in voto, tum etiam necessitate præcepti divini.
- III. Præceptum Baptismi non videtur obligasse ante mortem Christi Domini.
- IV. Ignorantes legem Baptismi post mortem Christi Domini, tenebantur ad Circumcisionem, sive ad legem naturam; si ea nondum erat promulgata; post promulgationem vero talis legis, qui eam invincibiliter ignorant, si legem naturalem servant, illuminabuntur, ut baptizari possint, saltem Baptismo fluminis.

I. **Q**uæritur primo, quando nam fuerit Baptismus institutus a Christo Domino?

Respondeo, Alios velle cum D. Th. & Vasq; institutum fuisse quando Christus fuit in Jordane baptizatus: Alios vero cum D. Chrysostr., & Leone Papa apud Coninck, fuisse institutum post Christi passionem, quando dixit Dominus, *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Probabilius autem est, ante Christi passionem institutum fuisse, tum quia Joannis 4. habetur, plures baptizandos venisse ad Christum, quam ad Joannem, qui dixerat se baptizare in aqua, Christum vero in spiritu Sancto; tum etiam quia Eucharistia, & Ordo insti-

tuta fuerunt in nocte ante passionem; ergo antecedenter institutus erat Baptismus, qui erat janua Sacramentorum: Sine fundamento enim dicitur Christum dispensasse tunc in hoc, quod reciperetur Ordo, & Eucharistia ante Baptismum.

II. Quæritur secundo, quam necessitate necessarius sit Baptismus?

Respondeo juxta dicta quaest. 1. art. 2. esse necessarium, tum necessitate medii sive in re, sive in voto propter connexionem, quam habet ex natura sua cum salute æterna, posita Christi institutione; tum necessitate præcepti propter connexionem, quam habet cum salute æterna, etiam ratione obligationis per præceptum inducæ de eo suscipiendo; quia quod est necessarium necessitate medii, est etiam necessarium necessitate præcepti, quamvis non e converso: Nec datur solum præceptum naturale Baptismi, utpote medii necessarii ad salutem; sed etiam positivum Christi Domini: quando enim Dominus dixit, *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos, &c.* præcepit Apostolis, ut inquit Hieronym., quod Gentes fidem docerent, eisque baptismum præciperent: Hoc autem præceptum obligavit eos, qui erant tempore, quo Christus Dominus hanc legem tulit, etiam Apostolos, & B. Virginem, qui erant iustificati, ut capaces fierent reliquorum Sacramentorum; Obligat etiam omnes infideles; obligatque adultos, ut quamprimum commode possunt, illum recipiant, vel saltem non multo tempore differant, ne se exponant periculo damnationis, & priventur maximis fructibus Baptismi: cum autem infantes ante usum rationis obligari non possint, obligantur eorum Parentes, aut Tutores, ut illis Baptismum procurent; idque non solum ex charitate, & pietate, sed etiam vi legis Baptismi. Unde peccant,

cant, si per longum tempus differant absque causa illorum Baptismum, verbi gratia, ex Soto per duodecim dies, & ex Ledesma per quindecim.

III. Quæritur tertio; quandonam cepit obligare lex Baptismi pro universo Orbe?

Respondeo, probabile esse, quod non obligarit ante Christi mortem; quia non est credibile, quod Christus voluerit homines ad utramque legem, veterem, & novam simul obligare: lex autem vetus obligavit usque ad mortem Christi, ut patet tum ex scissione veli templi, quæ facta fuit tempore passionis, & ex Augustino significavit cessationem veteris legis; tum ex illis verbis Christi Domini in cruce prolatis, *Consummatum est*, quæ ab omnibus Doctoribus intelliguntur de cessatione veteris legis, ut communiter norant apud Bonac. Quare lex Evangelii cepit obligare post mortem Christi eos, quibus sufficienter talis lex innotuerat: statim enim post legem veterem successit lex novi testamenti; Quia tamen talis lex non statim toti mundo promulgata fuit, ideo aliqui cum Bellarmino docent, hanc legem omnes obligasse die Pentecostes, quando Apostoli variis linguis novam legem publicarunt: Alii putant, universalem obligationem cepisse paulo post excidium Hierusalem, quod accidit anno Salutis 73: hoc est quadragesimo post Christi mortem, quo tempore Apostoli Evangelium toti mundo prædicaverant: Et utraque opinio videtur probabilis Bonacina.

IV. Rogabis, quonam remedio salvabantur ii, qui post mortem Christi ignorabant legem Baptismi nondum promulgatam? & quonam remedio salvantur ii, qui post promulgationem legis Baptismi invincibiliter illam ignorant?

Respondeo ad primum, quod illi tenebantur ad Circumcisionem, seu ad remedium naturæ, quia præceptum illius non fuit abrogatum usque ad promulgationem novæ legis, nec aliud remedium fuerat substitutum; aliter dicendum esset, quod homines illi tunc caruissent remedio ad salutem. Quare lex vetus cessavit in morte Christi solum relate ad eos, qui novam non ignorabant; sed relate ad omnes cessavit solum post promulgationem novæ legis factam toti mundo. Ad secundum, aliqui Doctores opinati sunt, quod isti damnentur, quia post generalem Evangelii promulgationem non restat aliud remedium tollens originale præter Baptismum aut in re, aut in voto. Sed Recentiores communiter cum D. Th. 2. 2. quæst. 10. art. 7. putant, quod si naturæ legem servent, Deus daturus illis sit lumen, & speciale auxilium supernaturale, quo se valeant ad illum convertere per fidem strictè dictam, sine qua nemo salvus esse potest in præsentī providentiā; necnon per spem, & charitatem, atque adeo per Baptismum in voto salvari: quod videtur conforme summæ pietati, & misericordiæ divinæ; ut fuisse expendi in Trutina Antiquesnelliana, exponendo thesim vigesimam nonam a Clemente XI. proscriptam; necnon in Cursu Theologico disp. p. de Gratia quæstione octava. Immo juxta doctrinam Vasquii verosimilius si quis ex Infidelibus naturæ legem servaret, Deus sua providentiā ita causas secundas combinaret, ut ibi præsto esset aliquis concinnator, qui illum mysteriis fidei instrueret ac baptizaret; non secus ac Actorum 8. misit Deus Philippum, qui Eunuchum Reginae Candacis edoceret, ut fide strictè dicta ad Baptismum disponeretur. Et Actorum 10. ad orationes Cornelii Centurionis misit Deus Petrum, qui Gentili-

tilibus mysteria fidei exponeret, ac deinde illos baptizaret.

ARTICULUS III.

De Materia Baptismi.

I. Cur aqua naturalis sit materia remota Baptismi?

II. Quanam dicatur aqua naturalis?

III. Materia Baptismi proxime est ablutio, sive fiat per aspersionem, sive per infusionem, sive per unam, aut trinam immersionem juxta morem Ecclesiarum.

IV. Si ante tertiam immersionem infans decedat, eritne baptizatus?

V. Quid si abluatur in solo digito? aut si in puteum infans projiciatur animo illum baptizandi?

I. **C**um Baptismi materia duplex sit, altera remota, altera proxima, Queritur primo, quanam sit materia remota Baptismi?

Respondeo esse aquam naturalem, ut definitur a Trident. sess. 5. can. 7. & colligitur ex illo Christi Domini: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, &c.* Quare autem ita Baptismum Christus Dominus instituerit? congruentia fuit, quia aqua est facillimus usus, & commoditas facilis, & aptitudo magna ad significandam internam munditiam, perspicuitatem, & refrigerationem ardoris concupiscentia, quae causantur ab hoc Sacramento.

II. Hinc sequitur, quamlibet aquam naturalem esse veram hujus Sacramenti materiam, maris, fluminis, paludis, pluviae, balnei, etiam sulphurei, ut communiter docent apud Dian. 3. part. tract. 7. resol. 5. non esse vero materiam sale, nivem, grandinem, gelu, & glaciem, quamdiu sunt concreta, quia non manet in iis usus aquae aptus ad lavandum, ut Doctores communiter cum Fill. tom. 1. tract.

1. cap. 2. docent; secus vero si sint resoluta; quamvis Conink putet aquam salis resolutam esse diversae speciei ab aqua maris, & ideo esse ineptam. Quod si nix, glacies, &c. resolvantur in manibus baptizantis ante ablutio-nem, est materia sufficiens; si vero in corpore baptizati, negat Vasq., quia baptizans non proprie abluit, asseruit Suar., quia Baptismus consistit in ablutione passiva; & utraque opinio est probabilis Dianae part. 5. tract. 3. resol. 3. quamvis opinio Suar. sit solum speculative, non practice probabilis, ut constat ex prima Thesi ab Innoc. XI. proscripta. Porro non est materia apta aqua artificialis, puta rosacea, ex herbis expressa, & distillata, nec cervisia, vinum, lac, aqua ardens, sudor, lacrymae, phlegma, saliva, &c.; Nec aqua naturalis, quae ita alterata est, & cum aliis rebus mixta, ut non sit amplius apta ad abluendum, ut jusculum, lutum, lixivium, vinum aquae immixtum; quamvis ex Trull. videatur, speculative loquendo, sufficiens lixivium, quia per cineres aqua non corrumpitur.

Pariter aqua extracta ex brodio car-nium, vel piscium videtur eidem Trull. sufficiens; sicut extracta e luto; nec non ex Fernand. apud Dian. resol. 5. aqua, quae colligitur ex vaporibus densatis ex olla emergentibus, qui in testaceo tegmento reperiuntur, & quae hyemali tempore ex parietibus, lapidibusque fluit; non tamen quae fluit ex vite, vel arboribus, quia non est aqua, sed succus. Verum quia istae materiae sunt dubiae, in sola extrema necessitate adhiberi possunt, sicut etiam Putean., & de la Crux docent, posse etiam adhiberi sub conditione in extrema necessitate aquam rosaceam, & distillatam.

III. Quaes secundum, quae sit materia Baptismi proxima?

Re-

Respondeo esse ablutionem, seu contactum, quo aqua per actionem Ministri successive tangit corpus baptizati; sive fiat per asperisionem, sive per infusionem, sive per unicam, aut per trinam immersionem, juxta morem Ecclesiarum. Quilibet autem sub mortali tenetur Ecclesiae suae ritum servare; Et quamvis Ecclesiae ut plurimum nunc utantur infusione; creduntur tamen Apostoli asperisione baptizasse, quando una die quinque milia hominum baptizarunt, ut notat Hurtad. de Bapt. apud Dian. part. 5. tract. 3. resol. 19.

Rogabis, si ante tertiam immersionem, sed post integram formam Baptismi puer moriatur, eritne baptizatus?

IV. Respondent Trull., & Ochagav., quod si Minister habeat debitam intentionem faciendi, quod instituit Christus post primam ablutionem, ille est baptizatus; si tamen velit culpabiliter alligare baptismum ad trinam immersionem; ita ut non intendat baptizare ante omnes tres immersiones, certe non erit baptizatus, si ante moriatur, idque ex defectu intentionis, ut notat Bonac.: Palud. tamen apud Dian. part. 5. tract. 3. resol. 17. putat, quod si finita forma continuetur ablutio, non habebitur Sacramentum, nisi ablutione finita, quia cum Ministro incumbat determinare materiam, non censetur illam determinasse, nisi cum cessat abluere. Quicquid tamen sit de tali eventu, certe unusquisque debet habere intentionem ministrandi Sacramentum, non quando incipit, aut cessat ablutio, sed juxta intentionem Ecclesiae, & prout Christus Dominus instituit; quod pariter dicendum in quaestione illa celebri, Quandonam vinum in Calice convertatur in Christi Sanguinem? num post prolationem illorum verborum, *Hic est enim calix Sanguinis*

mei, an post prolationem reliquorum? cum disputent Doctores, an reliqua etiam sint essentialia; & D. Th. hic quaest. 78. art. 3., & alibi cum aliis Thomistis in partem affirmativam inclinet, ut suo loco dicemus.

V. Sequitur ex dictis primo, non baptizari Petrum, si existat in aqua, & Minister proferat formam Baptismi; quia non abluatur a Ministro. Secundo etiam guttulam, seu scintillam aquae sufficere ad baptismum, cum satis sit ad ablutionem; quare satis est, si baptizandus abluatur digito in aquammerso. Tertio, ad validitatem baptismi requiri, ut aliqua pars hominis principalis abluatur, ad hoc, ut sit verum dicere, quod homo abluatur: quare non satis est, quod aqua tangat capillos, ut tenet Bonac. contra Valq., Con., Sor.: At satis est, ut tangat brachium, pedem, digitum; quia sicut homo dicitur vulneratus, in quacumque parte vulneretur, ita dicitur ablutus, in quacumque parte abluatur. Verum ad tollendos scrupulos debet caput abluere; quod si in scapulis, pectore, humeris, manu, vel pede sit ablutus, existimat Fill. tom. 1. tract. 2. cap. 3. cum Navar., quod possit sub conditione rebaptizari; quamvis non sit necessarium, quia multi docent, esse tutam sententiam docentem esse baptizatum. Equidem tamen censeo esse sub conditione rebaptizandum, ne dubius sit, aut solum probabilis baptismus, sine quo nullum aliud Sacramentum suscipi valide potest.

Sequitur ultimo, quod si infans projiciatur in puteum animo illum baptizandi, probabiliter sit baptizatus, ut docent Suar., Valq., Con., & alii apud Trull. contra Henriq., & Sor.: Neque obstat, quod illa potius videtur suffocatio, quam ablutio; aut si esset ablutio, esset ordinata ad immersionem, & necem, non ad resurre-

rectionem. Nam vere esset ablutio ordinata ad resurrectionem animæ, quamvis ad necem corporis: Contra vero, si infans caderet in puteum, & alter formam proferret, non baptizaretur, quia non ablueretur a Ministro; Sicut nec baptizatur, si uno tenente puerum, & proferente formam, alter aquam infundat: At si aqua a tecto cadat, vel ab alio immittatur, & Titius puerum submitteret tali aquæ proferendo formam, illum baptizaret; quia vere diceretur illum abluere. In extrema tamen necessitate infans baptizari potest sub conditione, abluendo capillos, vel umbilicum, quia est etiam pars excrementitia præscindenda a corpore infantis, & ut putat Ochagav. etiam in pelle, quam Medici appellant secundinam, quia reputatur veluti pars pueri, & tamquam ejus cutis.

ARTICULUS IV.

De Forma Baptismi.

- I. *Legitima est ex Florentino tam forma Baptismi, qua utitur Ecclesia Græca, quam ea, qua utitur Ecclesia Latina.*
- II. *Quomodo debeat Trinitas Personarum exprimi?*
- III. *Quonam etiam pacto exprimenda est unitas essentia divina?*
- IV. *Non pertinent ad Formam essentiam particula illa, Ego, In, Amen, sed dubitatur de particula, Et.*
- V. *Num possit unus plures simul baptizare, & num plures unum?*
- VI. *Quanam variatio forma videatur accidentalis.*

I. **D**Uæ sunt Baptismi formæ usitatae, altera ab Ecclesia latina dicendo, *Ego te baptizo in nomine, &c.*; altera apud Græcos dicendo, *Baptizetur servus Christi in nomi-*

ne, &c.; Utraque legitima ex Florent. Nobis tamen non licet hac uti contra consuetudinem Ecclesiæ latinæ: nec illis licet uti nostra.

II. Quæritur nunc primo, an essentialiter ad formam Baptismi requiratur invocatio explicita Trium personarum secundum proprietates relativas?

Respondetur affirmative, ut constat ex illo Matth. ult., *Baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*: quare baptismus collatus in nomine Christi nullus est ex Florentino; sicut nec baptismus collatus in nomine Trinitatis, aut in nomine Dei, aut in virtute Sanctæ Crucis, aut in nomine Trium Personarum, aut in nomine primæ, secundæ, & tertiæ personæ; cum non explicentur tres personæ secundum proprietates relativas. Immo multi docent cum D. Th. & aliis contra Cajet. apud Trull., quod nec sufficiat in nomine Genitoris, Geniti, & Spirati, quia Christus instituit, quod sub illis vocibus relativis Patris, Filii, &c., quæ sunt communiores, & usitatiores, baptismus conferatur: Verius tamen dicitur, quod sit validus, quia sunt nomina Synonyma: Sufficit vero ex Trull., si dicatur, In nomine Patris, Verbi, & Spiritus Sancti; Quamvis autem ex Actibus Apost. cap. 14. constat, quod Apostoli baptizarent in nomine Christi, nihilominus vel id fuit ex speciali dispensatione, ut magis redderetur gloriosum nomen, quod tunc temporis erat apud Gentes contemptui: vel, ut communius docent, ibi baptismus factus in nomine Christi significatur Baptismus institutus a Christo, & qui per fidem in Christum, & per merita Christi operabatur, cum opponatur Baptismo Joannis. Vel demum sit sensus, quod in collatione baptismi nomen Christi adderetur dicendo, *Ego te baptizo in nomine*

mine Patris, Filii ejus Jesu Christi, & Spiritus Sancti.

III. Quæres secundo, An etiam essentialiter exprimi debeat unitas essentialitatis divinæ, dicendo, In nomine, &c.?

Respondeo etiam affirmative propter eandem rationem; inde invalidus est baptisimus, si dicatur, In nominibus Patris, Filii, &c., vel si dicatur, Baptizo te cum Patre, & Filio, & Spiritu Sancto. Immo si dicatur, Baptizo te in nomine Patris, in nomine Filii, & in nomine Spiritus Sancti, Conink, & alii apud Bonac. putant esse invalidum; Alii tamen probabilius putant esse validum, quia trina illa nominis repetitio non videtur multiplicare essentialitatem. Dubium etiam est, an sit validus baptisimus, si loco illius verbi, *In nomine*, dicatur, *In virtute*? quia nomen videtur importare præter virtutem, etiam invocationem trium personarum? Dubitatur pariter, an sit validus, si dicatur, Te baptizo in Deo Patre, Filio, & Spiritu Sancto? Illud recolo, quod diximus quæst. super. quod si quis baptizaret, dicendo, In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, & Beatæ Virginis, invalide baptizaret, si illam invocaret effective, prout invocantur Tres personæ ad efficiendum Sacramentum; secus vero, si invocetur deprecatorie, intendendo auxilium Beatæ Virginis baptizato implorare, ut notat Dian. part. 1. tract. 15. resol. 48.

IV. Quæritur tertio, quam particulam in forma Baptismi sint essentialis?

Respondeo, particulam, *Ego, In, Amen*, non esse de essentiali; unde validus est Baptisimus, dicendo, Baptizo te nomine Patris, &c., quia idem sensus remanet illis omissis: idem enim est præcipere nomine regis, ac in nomine regis: illas tamen particulas omittens ex Henriq. peccat graviter: Communius tamen apud Dian.

Part. V.

part. 1. tract. 15. resol. 14. docent, quod peccet venialiter, si absit scandalum, cum non sint materia gravis: Et idem dicas, si quis vulgari idiomate baptizaret, nisi tamen id faceret, quia non bene callet idioma latinum. Qui vero omittit conjunctionem, *Et*, invalide baptizat ex Sylvest.; communius tamen docent, quod valide.

V. Quæritur ultimo, an possit unus plures simul baptizare, vel plures unum?

Respondeo ad primum, posse quidem unum baptizare plures, etiam unica asperione, ut notat Trull. (& quidem licite in necessitate,) dicendo, *Ego vos baptizo*: Sicut potest unus plures ordinare, vel absolvere, dicendo, *Ego vos absolvo* &c. *Accipite potestatem*, &c., dummodo abluat illos, dum formam profert, vel saltem moraliter conjungatur materia cum forma; sicut enim qui manibus poculum tenet ori applicatum, dicere moraliter potest, *Ego bibo*, ita si quis statim prolata forma abluat, dicitur moraliter tunc, cum formam profert, abluere. Non est tamen sequendus Heredia, qui apud Dian. part. 3. tract. 4. resol. 6. docet, satis esse, si intercedat inter abluionem, & formæ prolationem unum *Pater noster*.

Ad secundum respondeo, posse etiam plures baptizare unum, dummodo singuli seorsim ponant materiam, & formam, & intendant absolute, & totaliter baptizare; secus vero si vellent baptizare partialiter; aut, si Petrus dicat, *Ego baptizo te*, si Paulus nunc baptizans non te baptizat, & viceversa dicat similiter Paulus, *Ego baptizo te*, si Petrus nunc baptizans non te baptizat: istæ enim conditiones reddunt formam se falsificantem; imo, ut docent Logici in libris Perihermenias, istæ propositiones materialiter tantum proferri possunt: o-

E

mais

mnis enim actus intellectus, & voluntatis debet habere objectum a se distinctum; in hoc autem casu non haberent objectum distinctum a se, ut patet consideranti.

Notandum hic, quod quando duo, tamquam causæ totales simul baptizant eundem, ille solum baptizat, qui prius ponit materiam, & formam; alter vero non est irregularis ex reiteratione Baptismi, quia non habetur nova applicatio materiæ, & formæ post primum baptismum, ut requiritur ad peccandum, & incurrendam irregularitatem; sicut non peccant Sacerdotes, qui quando initiantur, proferunt simul cum Episcopo formam consecrationis, quamvis ille prius consecret, qui prius formam absolvit.

Notandum etiam cum Bonac. apud Trull., quod valide baptizet Episcopus, si dicat, *Nos baptizamus te pro Ego te baptizo*; quia *Nos* ponitur auctoritative pro *Ego*: Et probabile est, speculative loquendo, quod valide baptizet, si dicat, *Ego vos baptizo* pro *Ego te baptizo*, quia talis mutatio non est substantialis, & Italico sermone sæpe pluralis hic numerus pro singulari usurpatur. Valide etiam baptizat Latinus adhibendo sacrilege formam Græcorum, *Baptizetur servus Christi*, vel dicendo, *Baptizet te Christus*, ut communissime docent Doctores apud Conink contra quosdam Canonistas; sicut valide consecrat latinus in fermentato; quia materiæ, & formæ essentielles Sacramentorum sunt eadem pro tota Ecclesia; cum sint a Christo Domino institutæ; quamvis possit Ecclesia prohibere, ne quis aliqua forma contra consuetudinem utatur.

ARTICULUS V.

De Baptismi Ministro.

- I. *Etiam Turca, & Hæreticus, necnon Mulier potest hoc Sacramentum administrare.*
- II. *Num ierandus sit sub conditione Baptismus collatus ab Obstetricibus?*
- III. *Quinam possit baptizare solemniter?*
- IV. *In casu necessitatis quinam preferendus sit, qui baptizet?*
- V. *Quinam irregularitatem incurrant ex illicita Baptismi collatione?*

I. **Q**Uæritur primo, quinam sit Minister hujus Sacramenti?

Respondeo, esse quemcumque rationis compotem distinctum tamen ab ipso baptizando: unde in necessitate potest etiam Turca, & Paganus, & excommunicatus, etiam hæreticus, etiam mulier baptizare, dummodo habeat intentionem faciendi, quod facit Ecclesia; cum enim Sacramentum hoc sit maxime necessarium omnibus, congruum fuit, ut cuilibet talis potestas conferretur: Nemo tamen potest se ipsum baptizare, ut constat ex cap. *Debitum de Baptismo*, & colligitur ex verbis Domini, *Baptizantes eos*: Sicut enim nemo potest se ipsum generare corporaliter, sic nec regenerare spiritualiter.

II. Notandum hic, Sylvestrum docere apud Dian. part. 5. tract. 13. resol. 88., quod si quando obstetrix baptizet puerum, possit hic iterum sub conditione baptizari, quia dubium est, ne subito casu necessitatis turbata aliter fecerit, quam oportuit; quod aliqua Synodi decreverunt. Communius tamen docent apud Dian. quod universim in nostris regionibus non sit prudens ratio dubitandi de validitate Baptismi collati ab obstetricibus, quæ

solent esse instructa juxta obligationem, quam habent; unde solum in Ecclesia supplendæ sunt solemnitates omisæ: Quamvis Possiv. apud Dian. part. 5. tract. 3. resol. 6. putet, non esse mortale caremonias omisas non supplere in Ecclesia, secluso contemptu. Baptizandus est pariter sub conditione infans, qui in casu necessitatis baptizatus est in utero Matris per aquam eo immisam, juxta dicta quæst. 1. art. 7. quia licet probabilissimum sit, infantem nondum egressum ex utero matris capacem esse baptismi, non tamen est omnino certum apud Doctores.

III. Quæres secundo, Quinam sit Minister Baptismi ordinarius, seu ex vi suæ institutionis deputatus ad illum ministrandum solemniter?

Respondeo, esse Sacerdotem, ut constat ex Florent. in decreto Eugen. cap. *Firmiter*, & ex usu Ecclesiæ, & ratione D. Th.; quia scilicet Sacerdos vi suæ consecrationis recipit potestatem in corpus Christi verum: ergo etiam in corpus Christi mysticum, idest in homines: Sicut autem Sacerdos cuilibet habet potestatem conferendi Sacramentum Pœnitentiæ, sed ut valide illud conferat, debet habere jurisdictionem ab Ecclesia; ita pariter, ut licite baptismum Sacerdos conferat solemniter, indiget facultate Episcopi, vel Parochi personæ baptizandæ, propter bonum Ecclesiæ regimen. Quare quando a Florentino dicitur, quod Sacerdos sit ordinarius Minister baptismi, non est sensus, quod Sacerdos habeat completum jus baptizandi, sed solum quod homo per Sacerdotium fiat idoneus, cui committatur ordinaria potestas baptizandi, sicut & absolvendi. Et ratio a priori est, quia ad solos Principes spectat ascribere aliquem in membrum Communicatis, & communicare privilegia; non sunt autem Principes

Ecclesiæ Sacerdotes, sed h. m. Principes sunt Episcopi, & Pastores animarum: Itaque solum Pastor proprius hominis baptizandi, videlicet Episcopus, vel Parochus in propria Diocesi, aut Parochia, possunt jure suo solemniter baptizare, & possunt facultatem hanc communicare cuilibet Sacerdoti: Imo ob justam causam in necessitate non extrema, sed notabili, ut putat Conink, (qualis esset, si non posset Sacerdos commode per se baptizare) possunt concedere facultatem baptizandi solemniter Diacono, ut communiter Doctores docent; & colligitur ex Catechif. Romano de Baptismo. Et ratio est, quia proprium Diaconi munus est inservire Sacerdoti: Aliis vero inferioribus Diacono solum Summus Pontifex potest facultatem concedere, ut solemniter baptizent, quia ritus baptizandi solemniter non est de jure divino, sed Ecclesiastico; unde potest Pontifex, qui supra totum jus Ecclesiasticum potestatem habet, dare cuilibet hanc facultatem.

IV. Quæres tertio, Quinam ordo servandus sit in collatione Baptismi in casu necessitatis, ut licite conferatur?

Respondeo, hunc ordinem servandum, ut femina non baptizet præsentem viro sciente baptizare, nec laicus præsentem clerico, nec Clericus præsentem Diacono, nec Diaconus præsentem Sacerdote, nec Sacerdos præsentem proprio Pastore: & cæteris paribus præponendus est baptizatus non baptizato, catholicus hæretico, non excommunicatus excommunicato. Est autem mortale, ut communiter docent contra Valent. apud Trull., si præsentem Sacerdote, qui possit commode baptizare, alius non Sacerdos baptizet; quia fit gravis injuria tum Sacramento, tum Ordini, & dignitati personæ, cujus jus usurpatur; quin possit ille huic juri cedere. Imo Vasq., Conink,

nink, & alii docent esse etiam mortale, si praesente Diacono inferior baptizet; quod tamen Suar., Sot., Granad. negant, quia Diaconus non est Minister Baptismi ex officio; unde non irrogaretur ejus dignitati gravis injuria, atque adeo solum venialiter peccaretur; Non secus ac si praesente clerico baptizaret laicus, aut praesente laico femina, aut praesente iusto non excommunicato, aut catholico baptizaret peccator, aut excommunicatus, aut haereticus, praeciso scandalo: Ratio est, quia talis ordinis inversio nullo jure positivo est prohibita; unde solum est mala ob quandam indecentiam, ut notat Granad. apud Dian. part. 3. tract. 4. resol. 4., & part. 5. tract. 3. resol. 18.

Peccaret quidem graviter Pater, sicut etiam Mater, si in casu necessitatis filium baptizaret aliis praesentibus, qui baptizare puerum possent, ut notat Dian. part. 3. tract. 4. resol. 3., quamvis probabiliter ex Conink contra Villalob. apud eundem Dian. non privaretur jure petendi debitum; cum haec poena in nullo textu invenitur. Solum cognatio spiritualis intercedit inter baptizantem, & Parentes baptizati, quae impedit matrimonium, non tamen habetur obligatio non petendi debitum, si matrimonium jam sit contractum.

Non debet tamen esse multum scrupulosus in expectando magis idoneo is, qui baptizantem perquirat in casu necessitatis, ne forte, dum idoneus expectatur, infans decedat. Immo, si proles nondum tota extra uterum egressa baptizanda sit, debet ab obstetrice baptizari, cum non deceat alios advocare.

Quaeritur ultimo, Quanam poena imposita sit illicite baptizanti?

Respondeo, quod rebaptizans irregularitatem incurrit, sicut etiam adultus rebaptizatus: Si quis tamen cul-

pabiliter rebaptizat sub conditione; communiter docent contra Sayr., & Hered. apud Dian. part. 3. tract. 4. resol. 9. quod irregularitatem non incurrat; quia rebaptizatio sub conditione non est simpliciter dicta Rebaptizatio, cui tantum imposita est in jure irregularitas. Deinde clericus non Sacerdos solemniter baptizans, sicut etiam Diaconus sic baptizans sine Sacerdotis delegatione, incurrit irregularitatem, ex cap. 1. de Clerico non ordinato administrante: probabiliter autem ex Nav. Fill. apud Trull. non fit irregularis laicus solemniter baptizans, quia talis poena videtur imposita clerico non ordinato, non laico. In cap. Placuit 16. quaest. 1. prohibetur Monachis, ne baptizent, nulla tamen iis imponitur poena; unde Granad. putat id non praecipere sub mortali; Immo Rodriq. apud Dian. part. 5. tract. 13. resol. 18. putat, iis prohiberi tantum, ne baptizent sine licentia Ordinarii: Nomine autem Monachi non venit quilibet regularis, sed solum illi, qui sub obedientia Abbatis vivunt.

ARTICULUS VI.

De Subiecto Baptismi.

- I. Num etiam infans nondum egressus ex utero matris possit sub conditione baptizari, quando per fistulam abluí potest?
- II. In vitis parentibus filii Infidelium baptizari possunt, si habentes usum rationis Baptismum postulent, & a Parentibus subtrahendi.
- III. Sicut etiam infantes Haereticorum, & Apostatarum; Necnon filii Infidelium Mancipiorum.
- IV. Non tamen filii Infidelium, qui aut nullatenus subiecti sunt Principibus Christianis; aut his subiecti solum politice.

V. Di.

V. Diluuntur objecta.

VI. Si alter tantum ex parentibus Infidelibus consensiat, infantes baptizari possunt. Sicut etiam omnes in periculo mortis; aut si sint extra patriam potestatem; aut si perpetuo amentes.

VII. Quid de Mutis, ac Surdis a Nativitate, si sint adulti?

I. Quæritur primo, Quinam sit Baptismi capax?

Respondeo, omnes homines, etiam infantes, ex Trid. sess. 7. can. 12. non tamen Satyri, seu geniti ex femina, & bruto, cum non sint homines; sicut nec monstra ex femina, & viro genita, si non constet ea habere animam rationalem; si tamen dubitetur, eo quod habeant, verbi gratia, caput ferinum, & reliqua membra humana, baptizanda sunt sub conditione; sicut si dubitetur, an fetus constet duplici anima rationali; (quia, verbi gratia, habet duo capita cum uno pectore, vel duo pectora sub uno capite) duplex baptismus conferendus est; alter absolute in ea parte, in qua perfectius caput, vel perfectius pectus apparet, & alter conditionate in altera parte. Infans in utero matris juxta communem Antiquorum sententiam baptizari non potest, cum non possit nasci spiritualiter, qui non est natus corporaliter; si tamen in aliqua sui parte saltem per fistulam lavari possit, Suar. Conink, & alii apud Dian. part. 1. tract. 15. resol. 43. probabiliter putant contra Comitol., Bonac., & alios, quod in casu necessitatis baptizari possit sub conditione; quia, ut quis renascatur spiritualiter, satis est, si illa præcedat natiuitas, qua de non homine fit homo, dummodo lavari possit, ut diximus art. 7. quæstionis superioris; Ad eum modum, quo baptizari possunt, ac debent ii, qui tantum exerunt ma-

Pars V.

num, aut egrediuntur ex dissecato utero matris mortuæ; quamvis naturaliter non sint nati natiuitate rigorose dicta; Deinde vero baptizandus est sub conditione, ut diximus articulo superiore, post totalem egressum, etiam qui in manu, pede, aut brachio, quod eduxit, baptizatus est; quia aliqui dubitant de validitate hujus Baptismi; Si vero postquam puer eduxit caput, in eo baptizatus sit, non est iterum baptizandus sub conditione.

II. Quæritur secundo, an liceat baptizare filios Infidelium, invitis eorum parentibus?

Respondeo, Infideles alios esse, qui nunquam baptismum susceperunt, alios vero, qui post baptismum ob hæresim, vel apostasiam defecerunt. Rursus qui nunquam susceperunt baptismum, alii sunt subiecti in Jurisdictione temporali Christianis Principibus, ut multi Indi subiecti sunt Regi Hispaniarum, ac Lusitanæ, & multi Judæi in Germania Imperatori: Alii nullatenus sunt subiecti, ut Turcæ. Aliqui demum sunt subiecti Christianis, non solum politice in jurisdictione temporali, sed etiam serviliter, ut mancipia. His positis

Dico primo, Filius cujuscumque Infidelis, si habeat usum rationis, & petat baptismum, baptizandus est, etiam parentibus invitis; & ab illis subtrahendus propter periculum subversionis. Ratio est, quia habet jus petendi necessaria ad salutem, nec tenetur obedire Patri in his, quæ Deo opponuntur: Quod si dubitetur, an habeat usum rationis; Aliqui docent cum Soto apud Bonac; quod possit baptizari, quia in dubio inclinandum est in favorem fidei; Alii quod non possit cum Henr., quia melior est conditio parentum possidentium: Alii demum cum Sâ., quod si complevit septimum annum, præsumi debeat it-

E 3

lum

lum habere usum rationis; secus quod non habeat.

III. Dico secundo, Infantes Hæreticorum, & Apostatarum baptizari possunt, invito parentibus. Ita communiter. Ratio est, quia Ecclesia habet jus in ipsos parentes, illosque potest ad fidem cogere, aut pœna mortis punire, si sint pertinaces: ergo potest etiam eos privare jure, ac potestate, quam habent in suos filios, atque adeo illos baptizare, & a parentibus subtrahere, si renuant.

Dico tertio, Infantes, qui filii sunt infidelium mancipiorum, possunt etiam invito parentibus baptizari. Ita Suar., & alii contra Thomistas apud Dian. part. 1. tract. 15. resol. 45. Ratio est, quia isti parvuli possunt a dominis suis, invito parentibus, vendi, seu donari, & deinde subtrahi a parentibus baptizari; (aliter non essent domini, si non possent vendere, aut donare: jure autem gentium hoc modo introducta est servitus) ergo possunt etiam baptizari, & deinde, antequam adolefcent, a parentibus subtrahi ad vitandum periculum subversionis: Quod aperte docet Vasq. in 3. part. disp. 153. cap. 4. num. 50. apud eundem Dian. Immo domini tenentur curare, ut baptizentur, quia hujusmodi servi sunt de familia Domini: ergo dominus tenetur illorum curam gerere, tam in temporalibus, quam in spiritualibus; *Qui enim suorum, & maxime domesticorum curam non habet, fidem negavit, & est infideli deterior*, ex 1. ad Timoth. 3.; non tamen ad id tenentur cum magno incommodo; quia charitas non obligat regulariter cum incommodo notabili, quando proximus non est in extrema necessitate; Unde facile excusantur, qui eos vendunt, aut in compensationem Christianorum captivorum dant servos, eorumque filios iisdem reddunt, si non reddendo, in iis a-

lendis, & educandis magnum incommodum subirent.

IV. Dico quarto, filii infidelium, qui solum politice subiecti sunt Christianis Principibus, non possunt invito parentibus baptizari. Ita communiter contra Scotum, & Gabrielem apud Becanum de Bapt. quest. 6. Ratio est, quia, vel isti parvuli subtrahuntur a parentibus, & fieret his injuria, cum non amiserint jus in filios; vel relinquerentur in eorum potestate, & fieret injuria Sacramento propter periculum apostasiæ, & sacrilegii: profanaretur enim, & contaminaretur baptismus, quod est sacrilegium. Et confirmatur, quia Princeps secularis solum habet potestatem puniendi peccata, quæ sunt contra politicam pacem, & gubernationem, adversus quam non peccant, qui nolunt filiis dare baptismum.

Dices: Principes sæculares possunt punire subditos Christianos nolentes filium suum baptizare, & peccantes contra divina præcepta: ergo etiam subditos hujusmodi infideles.

Respondetur, non posse subditos Christianos propria auctoritate puniri a principibus sæcularibus, nisi solum quando delinquant contra publicam pacem, & gubernationem; aut quando contra jus naturæ, & Dei honorem sacrilege peccarent; puta si velent pueros interficere ad sacrificandum Idolo. Quare solum ex concessione Magistratus Ecclesiastici possunt illos punire, si nolint filium baptizare, aut si peccent contra divina præcepta.

Neque replices, quod pariter possent ex eadem concessione punire subditos infideles, qui nolint baptismum conferri filiis suis. Nam dispar est ratio, cum infideles non sint subiecti potestati Ecclesiasticæ, sicut Christiani, dicente Apostolo, *Quid ad me de iis, qui foris sunt, judicare?*

Dico

Dico quinto: A fortiori baptizari non possunt, parentibus inuis, filii Infidelium, qui nullatenus subditi sunt Christianis, propter eandem rationem. Ita D. Th. 3. part. quæst. 68. art. 10.

V. Oppones primo: Ecclesia habet jus baptizandi infantes, tum ex concessione generali Christi Domini, *Baptizare omnes gentes*; tum ex concessione generali juris naturæ, quo licitum est innocentes defendere; si enim, quando parens vellet filium interficere, possemus illum eripere e manu parentis ad vitam temporalem conservandam, a fortiori possumus illum eripere ad dandam illi vitam spiritualem per baptismum.

Respondetur, Christum Dominum dedisse potestatem baptizandi, non invitatos adultos, sed volentes, & infantes, consentientibus illis, in quorum potestate sunt. Jus autem naturæ concedit defensionem innocentium in iis rebus, ad quas habent jus: cum autem habeant jus ad vitam temporalem, non vero ad baptismum, nisi quando adulti illum petunt; hinc licitum est jure naturæ illos defendere, si vita temporalis adimatur; sicut etiam, si Pater cogat filium adultum ad sequendam falsam religionem, non vero si infanti deneget baptismum.

Oppones secundo; quoties parentes abutuntur potestate, quam habent in filios, possunt jure ea potestate privari; sed in casu nostro abutuntur; tum quia faciunt contra præceptum Christi de iis baptizandis; tum quia potestas parentum eo spectat, ut filios alant ad cultum Dei; quod non faciunt, qui impediunt baptismum filiorum.

Respondeo, quod licet potestate, quam habent in filios, abutantur, non possunt tamen jure ea privari, nisi a superiore, qui habeat in illos jurisdictionem: Ecclesia autem nullam

habet jurisdictionem nec spiritualem, nec temporalem in illos, sicut habet in hæreticos, utpote baptizatos.

VI. Oppones tertio; Si isti parvuli sint in periculo mortis, possunt baptizari, quin ulla parentibus injuria irrogetur: ergo etiam extra mortis periculum: cum idem jus habeant in filios in utroque casu.

Respondeo cum Conink negando consequentiam; nam sicut in extrema necessitate temporali pauperis dives amittit jus, quod habet in sua bona; unde citra injuriam possunt ab eo tolli; ita in extrema necessitate spirituali infantis amittit Pater jus in puerum, & citra injuriam baptizatur; non enim natura dat jus diviti in bona, & parentibus in filios in tali casu: unde vel poterit tunc secreto baptizari ad vitanda sacrilegia, & blasphemias in Christianam fidem, vel poterit filius eripi sine scrupulo e manu parentum, & deinde baptizari.

Objicies quarto: Si alter parens consentiat, ut filius baptizetur, potest licite baptizari, etiam altero invito: ergo pariter utroque parente invito: nam si obstat injuria, quæ fieret utrique parenti, obstat etiam in primo casu injuria, quæ fieret alteri tantum parenti invito.

Respondetur, Concedendo antecedens, dummodo non relinquatur puer sub cura parentis invito cum periculo sacrilegii, & negando consequentiam: disparitas est, quia, quando alteruter parens dissentit, lis adjudicanda est in favorem innocentis, & fidei: ergo non fit ulla injuria alteri parenti invito.

VII. Ex dictis sequitur primo, quod possint hujusmodi infantes baptizari, si extra patriam potestatem sint absque spe restitutionis, puta, quia bello justo, vel injusto sunt capti, vel empti, &c. nam cessat ratio adducta

injuriam, & periculi apostasiam, & sacrilegii.

Sequitur secundo, quod possint pariter baptizari perpetuo amentes, etiam extra mortis articulum invitatis parentibus, cum pariter in iis cesset periculum profanationis. Cum autem ad Baptismum suscipiendum in adultis tria requirantur, videlicet, Intentio, Fides supernaturalis, sine qua impossibile est placere Deo, & Attritio (si minus contritio) supernaturalis, sine qua peccata commissa non remittuntur, idcirco muti adulti baptizandi non sunt, nisi exterioribus signis ostendant, se intelligere talia remedia ad salutem animae ab uno Deo instituta esse, & ad fidem, ac attritionem supernaturalem excitentur. Qua in re ad Episcopum, vel Parochum recurrendum est, ut cum aliis viris doctis rem omnem conferat, inquirendo, num iis adsit debita intentio, necnon attritio supernaturalis de peccatis commissis, si forte in mortalia lapsi sint; & fides etiam supernaturalis Dei unius, & Remuneratoris; quæ omnia non facile in mutis a nativitate, & furdis reperiuntur. Et facilius forte erit eos ad baptismum flaminis disponere, hoc est ad amorem Dei super omnia, qui pariter, ut sit supernaturalis, & ad gloriam perducere possit, necessario prodire debet a fide supernaturali; ut proinde etiam ad hanc fidem muti excitandi sint. Dixi, quod ad suscipiendum Sacramentum baptismi requiratur in mutis præter dolorem supernaturalem, qui saltem sit attritio de peccatis commissis, etiam fides supernaturalis, non tamen habitualis infusa; sed actualis: quamvis enim Christus Dominus dixerit; *Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit*: non inde fit, quod ad baptismum prærequiratur fides habitualis infusa: valide enim recipit baptismum, qui fide supernaturali credit Deum

esse unicum, & Remuneratorem, esto culpabiliter negaret aliquem alium articulum fidei; dummodo in susceptione baptismi intendat suscipere Sacramentum a Christo Domino institutum; quo casu nec gratiam, nec fidem infusam cum baptismi recipere propter peccatum infidelitatis; reciperet tamen Sacramentum, & characterem; aliter esset rebaptizandus, quod nemo dixerit.

ARTICULUS VII.

De Effectibus, & Ritibus Baptismi.

- I. *Primarii effectus Baptismi sunt quinque. Tres vero secundarii.*
- II. *Ceremonia ab Ecclesia instituta in collatione Baptismi sub mortali servanda sunt, nisi parvitas materia excuset.*
- III. *Num causent aliquem effectum supernaturalem ex opere operato.*
- IV. *Patrinus in Baptismo dumtaxat solemniter adhibendus est, quod si in privato adhiberetur, probabiliter cognitionem spiritualem non induceret.*
- V. *Quid ferat post Tridentinum Cognatio spiritualis?*
- VI. *Quid requiritur ad cognitionem spiritualem contrahendam?*

I **Q**Uæritur primo, quinam sint primarii Effectus Baptismi? Respondeo, quinque a Doctoribus enumerari: primo deletionem omnis culpæ, dummodo tunc non sit affectus ad culpam aliquam venialem; quæ sane, dum committitur, non deletur; sicut nec remittitur culpa mortalis, nisi saltem per attritionem supernaturalem sit retractata: Culpas autem aliquas veniales etiam sine retractatione relaxari in præfenti ordine docent communius in de Pœnitentia. Secundo, relaxationem omnis pœnæ pec-

catis, quæ remittuntur, debita, ex Trident. sess. 5. cap. 5. Tertio gratiam justificantem cum choro virtutum infusarum, non solum Theologicarum, quod declarat Tridentinum, sed etiam Moralium, quod omnes Doctores docent. Quarto, gratiam Sacramentalem, quam explicavimus quæst. 1. art. 5. consistentem in exigentia specialium auxiliorum, quibus homo excitetur ad superandum concupiscentiæ fomitem, & se disponat ad fidem conservandam, Christi præcepta servanda, & reliqua Sacramenta digne suscipienda. Quinto characterem.

Præter hos quinque primarios effectus, enumerantur tres alii secundarii. Primo quidem, quod aperiatur januam celestem, cum removeat omne impedimentum culpæ, & pœnæ, ut notat D. Th. quæst. 63. art. 7. Secundo, quod subijciat hominem potestati, & jurisdictioni Ecclesiæ, & obliget illum ad servanda præcepta Ecclesiastica; cum per baptismum fiat Ecclesiæ membra, & ovis Christi Pastoris; Etenim Apost. 1. ad Cor. 5. dicit, *Quid enim mihi de his, qui foris sunt, judicare?* Potestas autem ecclesiastica, cui baptizatus subijcitur, triplex est; Prima ordinis; Secunda jurisdictionis interioris; Tertia exterioris: Prima refertur ad Sacramenta conficienda, & administranda; Secunda ad regendum populum Christianum in foro conscientiæ, quod fit absolvendo, & ligando; Tertia ad eundem populum Christianum regendum in foro exteriori, quod fit leges ferendo, excommunicando, & alias pœnas, aut præmia, vel indulgentias constituendo, & omnibus his potestatibus homo per baptismum subijcitur.

Tertio, Baptismus tollit irregularitatem contractam ex delicto, puta ex homicidio culpabili; quamvis, ut notat Bonac. de Irregularitate, cum an-

te baptismum nulla pœna Ecclesiastica, atque adeo nulla irregularitas incurri possit, re vera, & proprie loquendo per baptismum non tollitur ulla irregularitas, sed potius dicendum, quod homo non afficiatur ulla irregularitate ob delictum commissum ante baptismum; quia homo per baptismum regeneratur, & quasi fit homo novus: Quando tamen defectus, propter quem inducta est irregularitas, perseverat post baptismum, verbi gratia, si perseveret cæcitas, illegitimitas, manet homo post baptismum irregularis; sicut etiam manet irregularis propter bigamiam antecedentem, non consurgentem ex delicto, ut jure sancitum est: At irregularitas ex defectu lenitatis contracta propter homicidium justum, ut Judicis, & Militis juste pugnantis, non manet in baptizato post baptismum, ex Sylv. & Nav. cap. 27. num. 209. apud Trull. Quando autem baptismus fictus, seu cum peccato susceptus, recedente fictione, producat effectum suum, & quomodo talis fictio tollatur, diximus quæst. 1. cum de Sacramentis in genere, art. 5. ubi etiam art. 3. diximus de dispositione requisita ad recipiendum Sacramentum, & fructum sacramenti; & art. 8. multa de ritu, & cæremoniis servandis in administratione sacramentorum.

II. Quæritur hic secundo, Quinam ritus, seu cæremoniæ servandæ in collatione baptismi?

Respondeo, & dico primo, servandas esse cæremonias, seu ritus etiam accidentales ab Ecclesia approbatos in collatione hujus Sacramenti; ita ut mortale sit illos omittere, nisi parvitas materiæ excuset, ut diximus loco laudato: Verbi gratia, mortale est solemniter baptizare in aqua non benedicta, vel in Chrismate alterius anni sine necessitate, ut notat Bonac. num. 20.; hujusmodi enim cæremoniæ ad-

adhibentur ab Ecclesia non solum ad instructionem populi, & ad reverentiam Sacramenti, sed etiam ad efficaciam, cum operentur effectum aliquem supernaturalem, ex D. Th. qu. 51. art. 2., & 3. Conink, Filliuc. apud Trull.

Dico secundo, ex caeremoniis alia precedunt baptismum, ut Catechismus, exorcismus, Dæmonis adjuratio, olei unctio, &c.; alia subsequuntur, ut Chrismatis unctio, & alia, quæ in rituali continentur. Præcedit Catechismus, quia Christus Dominus præcepit, ut baptismum doctrina christiana præcederet: *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos, &c.* Alia caeremonia operantur effectum aliquem supernaturalem, puta expulsionem dæmonis, & alios.

III. Utrum autem effectus hos supernaturales caeremonia ista causent ex opere operantis, an ex opere operato? lis est inter Doctores. Suar. disp. 15. sect. 4. putat, quod ex opere operantis, ut diximus cum de Sacramento in genere loquentes de Sacramentalibus: Henr. vero putat lib. 2. cap. 13. num. 8., quod Christus ad illarum præsentiam hos effectus causet, cum non sint instituta a Christo, sed ab Ecclesia. At D. Th. qu. 51. art. 3. Scot., Ledef. apud Trull. censent, quod causent illos ex opere operato ad modum Sacramenti, quia ab Ecclesia auctoritate Christi sunt instituta.

IV. Quæritur tertio, an semper in baptismo Patrinus, sive susceptor adhibendus sit?

Respondeo, solum in baptismo solemniter adhibendum esse, ex Trident. sess. 24. cap. 2., etiam si baptizandus sit adultus: Etenim baptizatus, ut notat D. Th. 3. part. quæst. 67. art. 7. est velut parvulus, qui indiget Pedagogo, ut instruatur. Munus autem susceptoris, seu sponsoris est, baptizatum in rebus fidei instruere, si in-

digeat, hoc est si habeat parentes infideles, aut negligentes. Quando vero in necessitate privatim aliquis baptizatur, nullum extat præceptum, quod in eo Patrinus adhibeatur; ut communiter docent contra Zambra-num apud Dian. part. 3. tract. 4. re-fol. 18.. Immo si adhiberetur, & infantem ex proposito velut patrinus teneret, cognationem spirituales non contraheret, ut notat Dian. loc. laud. cum Sanch., Sot., & aliis contra Conink, Suar., Sà, quia susceptio pro-lis solum introducta est ad solemnitate baptismi; atque adeo ubi baptismus non est solemniter, non parit effectum hunc cognationis spiritualis; quamvis pariat obligationem instruendi puerum, quia ad id susceptor se obligat.

V. Ubi notandum primo, quod cognatio spiritualis nihil aliud sit, quam impedimentum dirimens matrimonium inter susceptorem, & baptizatum, ejusque patrem, & matrem; necnon inter baptizantem, & baptizatum, ejusque patrem, & matrem, non tamen inter baptizatum, & filios susceptoris, (quæ erat ante Tridentinum confraternitas spiritualis) nec inter susceptorem, & susceptricem, aut inter alios. Quare post Tridentinum solum remanet Paternitas spiritualis inter susceptorem, & susceptum, & compaternitas spiritualis inter susceptorem, & baptizatum, & parentes suscepti.

VI. Notandum secundo, quod ad cognationem spirituales contrahendam plura requirantur; videlicet, quod sint baptizati illi, inter quos contrahitur; quod susceptor sit a parentibus, vel a paroco ad id designatus; quod teneat baptizandum, vel illum immediate e manibus baptizantis suscipiat; & alia, quæ notat Conink disp. 32. dub. 2. & dicuntur cum de Matrimonio; ubi quæritur,

An

An is, qui per procuratorem alium suscipit, hanc cognationem contrahat? & an si plures, quam unus, & una sint susceptores, omnes cognationem contrahant? (nam ex Trident. loc. citat. unus tantum, aut una, aut ad summum unus, & una debent esse

susceptores) Quæritur etiam, An contrahatur cognatio, si susceptor erret in persona, quam suscipit? An possit conjux petere debitum, si suscipiat communem prolem? & alia hujusmodi.

Q U Æ S T I O III.

De Confirmatione.

Confirmatio est Unctio Chrismatis signo crucis facta ab Episcopo in fronte baptizati sub præscripta forma verborum, qua ex Christi institutione gratia augmentum accipitur, & robur ad resistendum hostibus fidei. Dari hoc Sacramentum est de fide ex Trident. sess. 7. can. 1. contra hæreticos, qui illud negabant, eo quod in Scripturis illius mentio non fiat; quod tamen falsum est: Nam Actorum 8. de Apostolis dicitur: *tunc imponebant manus super eos, & accipiebant Spiritum Sanctum.* & cap. 19. *Cum Paulus imposuisset illis manus, venit Spiritus Sanctus super eos;* quæ, & alia loca ex consensu Conciliorum, & Patrum intelligenda sunt de hoc Sacramento, quod ab Antiquis manuum impositio dicebatur ex modo, quo confertur. Quamvis autem nulli de eo fieret mentio in Scripturis, non idcirco negari posset: multa enim credenda sunt, quæ non Scriptura, sed traditio docet. Unde Apost. 2. ad Thesal. 2. dicit: *Tenete traditiones, quas didicistis, sive per sermonem, sive per epistolam.* Institutum est hoc Sacramentum probabiliter in nocte cœnæ, ut communiter Doctores docent cum Suar. Fill., Trull., quando Christus Dominus multoties promisit Apostolis Spiritum Sanctum, & Chrisma consecravit; quod est hujus Sacramenti materia; ut habetur in Epistola secunda Fabiani Papæ; ubi dicit cap. 2. *In illa die Dominus Jesus postquam cœnavit cum discipulis suis, & lavit eorum pedes, sicut a Sanctis Apostolis Prædecessores nostri acceperunt, nobisque reliquerunt, Chrisma conficere docuit.* Hujus tamen Sacramenti usus non incipit ante festum Pentecostes, quia non erat conveniens, quod plenitudo Spiritus Sancti ante perfectam Christi glorificationem, quæ in Ascensione est completa, cuique tribueretur. Congruentia hujus institutionis fuit, ex Melchiade Papa apud Trull., quia ad Imperatorem spectat non solum signare militem, quod fit per baptismum, sed etiam armis intruere, quod fit per Confirmationem: Et quia sicut Parens providet pupillo de tutore, ita Deus voluit regeneratis per baptismum dare in Confirmatione Paracletum, qui sit Tutor, Consolator, & Custos.

Demum appellatur hoc Sacramentum *Confirmatio* ab ejus effectu, quia dat robur spirituale ad fidem confirmandam: Dicitur etiam *Chrisma* ab ejus materia: Chrisma enim græce idem est, ac Unguentum, quod in eo adhibetur: Demum dicitur *Impositio manuum* a modo, quo confertur. Examinaimus nunc primo ejus materiam, & formam: Secundo Ministrum, & subiectum, & obligationem ad illud suscipiendum: Tertio effectus, ac ritus in eo servandos.

A R.